

S A M O R Z Ą D

POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Prenumerata kwartalna:

2 złote

numer pojedynczy 40 groszy.

Ogłoszenia zwykłe za tekstem

Cała strona 80 zł. 1/2 strony 40 zł.

1/4 strony 20 zł. 1/8 strony 10 zł.

drobne ogłosz. po 3 grosze za wyraz.

ORGAN URZĘDOWY POWIATOWEGO ZWIĄZKU KOMUNALNEGO POWIATU BĘDZIŃSKIEGO

Nr. 9

Będzin, dnia 20 maja 1926 roku.

Rok 3

Treść numeru: DZIAŁ URZĘDOWY: 1) Rozporządzenie Pana Wojewody Kieleckiego w sprawie przedkładania sprawozdań z wykonania budżetów. 2) Budżet Powiatowego Związku Komunalnego Będzińskiego na rok 1926. DZIAŁ NIEURZĘDOWY: 3) Informacje w przedmiocie nowych zarządzeń i ważniejszych spraw. 4) Poradnik gospodarczo-ogrodniczy a) biuletyn Zakładu doświadczalno-rolniczego w Sielcu, b) sprawozdanie z działalności Instruktorjatu rolnego. 5) Referat o budowie wzorowej nowoczesnej rzeźni. 6) Ogłoszenia.

DZIAŁ URZĘDOWY

WOJEWODA KIELECKI

Odpis.

Sm. 1524/5/IV.

Kielce, dn. 22 kwietnia 1926 r.

W sprawie sprawozdań
z wykonania budżetów.

Do

Wszystkich P.P. Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i P.P. Prezydentów miast wydzielonych Województwa Kieleckiego.

Nadsyłane dotychczas przez Związki Komunalne sprawozdania z wykonania budżetów, przeważnie nie zawierają wszystkich danych jakie winnyby być w nich ujęte, celem możliwie dokładnego odzwierciedlenia działalności Związku Komunalnego w okresie sprawozdawczym. Pozatem i sposób sporządzania sprawozdania jest bardzo różny, co wielce utrudnia ich badanie.

Z uwagi na powyższe, uzupełniając zarządzenie tutejsze z dnia 15 kwietnia 1926 r. L. Sm. 1422-3/IV dodatkowo zarządzam co następuje:

Sprawozdanie z wykonania budżetu winno zawierać te same tytuły, paragrafy i pozycje i w tym samym porządku ułożone, jakie zawierał z danego okresu preliminarz budżetowy.

Pierwsza rubryka za tekstem pozycji budżetowych winna zawierać sumy preliminowane według budżetu na dany rok, 2-ga sumy ściągnięte w okresie sprawozdawczym po stronie dochodów, lub wydatkowane rzeczywiście po stronie wydatków, 3-cia sumy nie ściągniętych w okresie sprawozdawczym dochodów, lub należnych, 4-ta sumy umorzone, względnie odpisane nieściągalne dochody lub anulowane wydatki, które w porównaniu z preliminowaną sumą wydatkową będą stanowić oszczędność.

Przed pierwszą pozycją budżetową sprawozdania po stronie dochodów, wykazać należy gotówkę pozostałą z roku poprzedniego i przelaną na dochód roku sprawozdawczego oraz zaległe, a nieściągnięte z tegoż roku zaległości dochodowe tudzież niewypłacone w poprzednim okresie sprawozdawczym rzeczywiste należności, przekazane do uregulowania okresowi sprawozdawczemu.

Zestawione w powyższy sposób sprawozdanie winno być podliczone.

W końcu sprawozdania należy sporządzić zestawienie z temiż rubrykami według tytułów, oraz sum-

Preliminarz budżetowy Powiatowego Związku

Otrzymano w 1924 r.	Preliminow. na 1925 r.	Tytuł	Paragraf	Pozycja	T r e ś ć	Preliminow. na 1926 r.	Suma Paragrafu	Suma Tytułu	U W A G I
Złote i gr.	Złote i gr.					Złote i gr.	Złote i gr.	Złote i gr.	
24.275,06 38.497,21	40.000,— 65.653,20				Dochody.				
				a	Przypuszczalne saldo kasowe	7.500,—			
				b	Przypuszczalne zaległości podatkowe	178.000,—			
				c	Przypuszczalne zaległości kosztów kuracyjnych	16.000,—	201.500,—	201.500,—	
					Dział A. — Dochody zwyczajne.				
		I			Dochody z własnego majątku.				
5.339,—	9.200,—			1	Dochód z czynszu dzierżawnego domu Komunalnego Pow. Związku w Będzinie	7.100,—	7.100,—		
18,—	120,—			2	Dochód z czynszu dzierżawnego domu po b. Radzie Opieki Społecznej w Dąbrowie Górniczej	150,—	150,—		
7.986,72	12.000,—			3	Dochód z fermy Wojkowice Kościelne	1.500,—	1.500,—		
				4	Dochód z folwarku Leśniów	600,—	600,—		
36.546,97	63.560,—			5	Czysty zysk z drukarni i Introligatorni Pow. Zw. Komunalnego w Będzinie	11.361,46	11.361,46		
	105.000,—			6	Dochód z cegielni Pow. Zw. Komunalnego w Będzinie	17.648,—	17.648,—		
				7	Dochód z Powiatowej Kasy Oszczędności w Będzinie	9.941,68	9.941,68		
	101,—			8	Procenty od obligacji 5% państw. pożyczki konwersyjnej z roku 1924	959,50	959,50		
				9	Procenty z rachunku bieżącego w Powiatowej Kasie Oszczędności	1.000,—	1.000,—		
225,—				10	DYWIDENDY OD AKCJI:				
6,—				a	akcji Banku Polskiego	600,—			
				b	akcji Banku Komunalnego w Warszawie	116,—			
				c	akcji Spółki Tramwaje-Elekt. w Zagł. Dąbrow. Spółka Akc.	50,—	766,—	51.026,64	
		II			Dotacje i zapomogi ze strony Państwa.				
3.166,67	25.323,02			11	5% DOTACJA NA UTRZYMANIE DRÓG:				
				a	powiatowych	5.000,—	5.000,—	5.000,—	
				b	wojewódzkich				
		III			O p ł a t y.				
78.852,22	202.584,18			12	SPECJALNE OPŁATY DROGOWE NA UTRZYMANIE DRÓG:				
70.191,58	145.534,49				powiatowych	224.167,—	224.167,—		
					wojewódzkich				
				13	DOPLATA ADJACENTÓW DROGOWYCH ZA NADMIERNE ZUŻYWANIE DRÓG:				
	22.790,72			a	powiatowych	44.833,—	44.833,—		
	16.372,63			b	wojewódzkich	6.370,—	6.370,—		
365,86	9.380,—			14	Opłaty za korzystanie z 16 ognisk oświatowych				
					Do przeniesienia		275.370.—	257.526,64	

Komunalnego pow. Będzińskiego na 1926 rok.

Otrzymano w 1924 r.	Preliminow. na 1925 r.	Tytuł	Paragraf	Pozycja	T r e ś ć	Preliminow. na 1926 r.	Suma Paragrafu	Suma Tytułu	U W A G I
Złote i gr.	Złote i gr.					Złote i gr.	Złote i gr.	Złote i gr.	
					Z przeniesienia		275.370,—	257.526,64	
			15		Oplaty za leczenie:				
48.218,15	103.372,—			a	w szpitalu powiatowym powszechnym w Będzinie	121.528,—			
4.988,23	13.480,—			b	w szpitalu epidemicznym w Leśniowie	10.800,—			
1.655,89	30 436,—			c	w szpitalu dla dzieci w Siewierzu	31.200,—	163.528,—		
	2.322,32		16		Oplaty za leczenie w lecznicy dla zwierząt i ambulatorjum weterynaryjnym w Żarkach	5.100,—	5.100,—		
	2.322,32		17		Oplaty za leczenie w ambulatorjum weterynaryjnym w Siewierzu	2.700,—	2.700,—		
			18		Oplaty od ogierów powyżej 1½ roku nie posiadających kart licencyjnych do stanowienia klaczy	20.000,—	20.000,—		
2.031,97	7.500,—		19		Oplaty za utrzymanie w schron. w Koziegłowach	9.500,—	9.500,—	476.198,—	
		IV			Dodatki do podatków państwowych.				
1 522,81	68.000,—		20		60 proc. dodatku do państw. podatku gruntow. z obszarów gmin wiejskich	58.000,—	58.000,—		
1.469,92	950,—		21		30 proc. dodatku do państw. podatku gruntow. z obszarów gmin miejskich nie wydziel.	900,—	900,—		
			22		30 proc. wzgl. 15 proc. dodatku do państw. podatku gruntowego z obszarów gmin wiejskich i miejskich nie wydzielonych (podwyższonego o 50 proc. na mocy art. 14 ust. z dn. 11.VIII 1923 roku)	29.450,—	29.450,—		
3.040,49	34.000,—		23		100 proc. wzgl. 200 proc. dodatku do opłat państw. od patentów za sprzedaż i wyrób przetworów alkoholowych	5.750,—	5.750,—		
	8.500,—		24		Dodatek do zasadniczego podatku państw., podatku przemysł. i od 30 proc. przepłaty uiszczanej przy nabyciu świadectw przemysłowych na rzecz Sejmiku	129.000,—			
164.026,85	356.000,—			a	na rzecz wojewódzkiego samorządu 10 proc. od udziału wypłacanego gminom wiejskim	11.667,—			
	17.800,—			b	na rzecz wojewódzkiego samorządu 10 proc. udziału wypłacanego gminom miejskim nie wydzielonym	9.000,—	149.667,—		
			25		30 proc. wzgl. 15 proc. dodatku do państw. podatku od spożycia, zużycia wzgl. produkcji wódek, piwa lub innych artykułów monopolowych (z tego na rzecz Pow. Zw. Kom. 27 proc. i na rzecz gmin wiejskich 13 proc.)	74.666,67	74.666,67		
74.490,24	96.000,—				15 proc. udziału w państw. podatku dochodowym	76.000,—	76.000,—	394.433,67	
137.831,14	152.000,—	V	26		Podatki samodzielne.				
			27		Podatek z gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa pobierany w wysokości równej dodatków z gruntów prywatn. z podwyżką 50 proc.	18.500,—	18.500,—		
284,31	9.750,—		28		Podatek od umów o przejściu prawa własności nieruchom. w wysokości 2 proc. ceny kupna	4.100,—	4.100,—		
13.826,47	12.400,—		29		Podatek od przedmiotów zbytku	10.890,—	10.890,—	33.490,—	
2.412,64	10.953,—				Do przeniesienia			1.161.648,31	

Preliminarz budżetowy Powiatowego Związku

Otrzymano w 1924 r.	Preliminow. na 1925 r.	Tytuł	Paragraf	Pozycja	T r e ś ć	Preliminow. na 1926 r.	Suma Paragrafu	Suma Tytułu	U W A G I
Złote i gr.	Złote i gr.					Złote i gr.	Złote i gr.	Złote i gr.	
					Z przeniesienia			1.161.648,31	
		VI			Z w r o t y.				
	2.500,—		30		Zwrot od gmin za utrzymanie sierot w zakładach sierocych i przytułkach dla starców	1.500,—	1.500,—		
	1.750,—		31		Zwroty od gmin opłat za oględziny na targowicach	5.900,—	5.900,—		
			32		5 proc. za czynności przy wymiarze państw. podatku od nieruchomości w gm. wiejskich	5.000,—	5.000,—	12.400,—	
		VII			R ó ż n e:				
210,—	2.500,—		33		Kary administracyjne porządkowe	1.000,—	1.000,—		
20.223,75	9.500,—		34		Kary za zwłokę w uiszczaniu podatków i innych danin komunalnych	18.000,—	18.000,—		
			35		5 proc. kosztów egzekucyjnych	1.500,—	1.500,—		
			36		Kary wymierzone przez Wydział Powiatowy za uszkodzenie drzew przydrożnych	4.000,—	4.000,—		
			37		Nieprzewidziane	1.000,—	1.000,—	25.500,—	
		VIII			Dział B. — Dochody nadzwyczajne.				
571.632,87	756.104,—		38		Połowa wpływów 1 proc podatku komunalnego od wydobytego węgla	240.000,—	240.000,—		
			39		Pożyczka długoterminowa	200.000,—	200.000,—	440.000,—	
		IX			Dział C. — Sumy przechodnie.				
78.975,83	152.168,85		40		Zwrot od Państwa rzeczywiście poniesionych wydatków na utrzymanie dróg i mostów państwowych	139.705,85	139.705,85		
	13.000,—		41		Zwrot od gmin na utrzymanie personelu technicznego dla nadzoru nad robotami drogowo-budowlan. gminnymi	13.490,68	13.490,68		
			42		REPARTYCJA PODATKÓW NA RZECZ GMIN STOSOWNIE DO UST. Z DNIA 11.VIII 1923 ROKU O TYMCZ. UREGULOWANIU FINANSÓW KOMUNALNYCH:				
			a		Połowa wpływów z dodatku do państw. podatku przemysłowego (5 proc. obrotowy i 30 proc. opłaty od patentów)	129.000,—			
			b		1/3 część wpływów z dodat. do państw. podatku od spoż., zuż. wzgl. produkcji monop. państw.	37.233,33			
			c		Połowa wpływów 100 proc. wzgl. 200 proc. dodatku do opłat państw. od patentów na wyrób wzgl. sprzedaż przetworów alkoholowych	5.750,—			
			d		Połowa wpływów z 2 proc. opłat od umów o przejściu prawa własności nieruchomości	4.100,—			
			e		Połowa wpływów 1 proc. podatku komunalnego od wydobytego węgla z terenów gmin wiejskich	240.000,—	416.083,33	569.279,86	
					R a z e m.			2.208.828,17	

Komunalnego pow. Będzińskiego na 1926 rok.

Wydano w 1924 r.	Preliminow. na 1925 r.	Tytuł	Paragraf	Pozycja	T r e ś ć	Preliminow. na 1926 r.	Suma Paragrafu	Suma Tytułu	U W A G I
Złote i gr.	Złote i gr.					Złote i gr.	Złote i gr.	Złote i gr.	
					Wydatki.				
					Dział A. — Wydatki zwyczajne.				
		I	1		Koszty administracji:				
126.047,62	116.085,76			a	Wydatki osobowe	102.692,28			
	18.336,—			b	Wydatki rzeczowe	25.604,—			
	5.755,—			c	Utrzym. środków lokomocji	6.977,56			
				d	Inwentarz	1.500,—	136.773,84	136.773,84	
		II			Komunikacja:				
			2		UTRZYMANIE DRÓG:				
159.436,56 66.291,45	253.230,22			a	powiatowych	300.000,—	300.000,—	300.000,—	
	181.918,11		b	wojewódzkich					
		III			Szkolnictwo, oświata i statystyka.				
767,60	47.800,—		3		Prowadzenie ognisk oświatowych w powiecie	50.000,—	50.000,—		
	30.000,—		4		Przedszkola i ochronki	25.000,—	25.000,—		
	1.600,—		5		Biblioteka Sejmiku	1.000,—	1.000,—		
			6		Rada Szkolna Powiatowa	3.600,—	3.600,—		
	1.000,—		7		Prowadzenie kursów instruktorskich	800,—	800,—		
100,—	1.000,—		8		Zapomoga dla szkoły rzemieślniczej w Granicy	10.000,—	10.000,—		
			9		Subsydjum dla Warsz. T-wa Naukowego	1.000,—	1.000,—		
	200,—		10		Subsydjum dla Centralnego biura kursów dla do- rosłych	300,—	300,—		
			11		Subsydjum dla Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie	200,—	200,—		
			12		Subsydjum dla Skarbu Pracy Oświatowo-Kultural- nej w Warszawie	200,—	200,—		
			13		Stypendja dla szkoły Górniczej w Dąbrowie Gór- niczej	2.000,—	2.000,—	94.100,—	
		IV			Cele kulturalne:				
3.805,78	10.000,—		14		Na pożarnictwo	10.000,—	10.000,—		
200,—	3.000,—		15		Subsydjum dla Powiatowej Rady Wychowania Fizycznego	6.200,—	6.200,—		
600,—	3.000,—		16		Zapomogi dla Akademickich Kół Zagłębian w War- szawie, Krakowie i Poznaniu	1.500,—	1.500,—		
200,—	500,—		17		Subsydjum dla Ligi Obrony Powietrznej Państwa	500,—	500,—		
			18		Subsydjum dla T-wa Obrony Przeciwgazowej w Warszawie	300,—	300,—		
			19		Subsydjum dla T-wa Obrony Kresów	1.000,—	1.000,—		
	100,—		20		Subsydjum dla T-wa opieki nad Górą Zamkową w Będzinie	100,—	100,—		
150,—	500,—		21		Subsydjum Kasie im. Mianowskiego w Warsza- wie	500,—	500,—		
					Do przeniesienia		20.100,—	530.873,84	

Preliminarz budżetowy Powiatowego Związku

Wydano w 1924 r.	Preliminow. na 1925 r.	Tytuł	Paragraf	Pozycja	T r e ś ć	Preliminow. na 1926 r.	Suma Paragrafu	Suma Tytułu	U W A G I
Złote i gr.	Złote i gr.					Złote i gr.	Złote i gr.	Złote i gr.	
					Z przeniesienia		20.100,—	530.873,84	
100,—	1.000,—		22	a	na budowę domów akadem. w Warszawie	1.000,—			
				b	" " " " w Poznaniu	500,—			
100,—	1.000,—			c	" " " " we Lwowie	500,—	2.000,—		
			23		Subsydjum dla Przeglądu Pożarniczego	50,—	50,—		
			24		Subsydjum dla Związku Teatrów Ludowych w War- szawie	100,—	100,—	22.250,—	
		V			Zdrowotność i szpitalnictwo.				
23.901,22	17.821,95		25		Utrzymanie Działu Zdrowia i Opieki Społecznej	16.311,92	16.311,92		
15.999,50	29.820,—		26		Na walkę z chorobami zakaźnymi	20.200,—	20.200,—		
			27		Utrzymanie 2-ch przychodni przeciw gruźlicy	2.000,—	2.000,—		
	1.000,—		28		Na przystanie przeciwko jaglicy	2.000,—	2.000,—		
			29		Na zakup szczepionki przeciw ospie	500,—	500,—		
	1.500,—		30		Na pokrycie kosztów kuracyjnych za umysłowo- chorych i niedorozwiniętych	4.500,—	4 500,—		
			31		Na akcję walki z chorobami wenerycznymi u zde- mobilizowanych	2.000,—	2.000,—		
			32		UTRZYMANIE SZPITALI POWIATOWYCH:				
70.237,79	103.072,—			a	szpitala powiatowego w Będzinie	121.528,—			
14.213,22	18.322,—			b	szpitala epidemicznego w Leśniowie	26.310,—			
61,35	29.936,—			c	szpitala dla dzieci w Siewierzu	86.076,—	233.914,—		
			33		Subsydjum dla szpitala dziecięcego w Kielcach	200,—	200,—	281.625,92	
		VI			Opieka społeczna:				
8.678,37	14.700,—		34		Utrzymanie schroniska dla sierot z powiatu w Ko- ziegłowach	18.000,—	18.000,—		
500,—	750,—		35		Na akcję dożywiania dzieci w powiecie	3.000,—	3.000,—		
			36		Subwencja dla organizacji opiekuńczych w po- wiecie na utrzymanie schronisk sierocych i przytułków dla starców	1.000,—	1.000,—		
500,—	1.732,—		37		Zapomogi dla gmin na zwyczajną opiekę nad ubogimi na pokrycie kosztów kuracyjnych i kosztów opieki za niezamożn. mieszk. pow.	25.000,—	25.000,—		
	25.000,—		38		Zapomogi dla organizacji opiekuńczych w powie- cie na budowę i remont przytułisk dla starców	1.500,—	1.500,—		
500,—	1.500,—		39		Zapomogi dla organizacji opiekuńczych w powie- cie na pomiary gruntów dobroczynnych	250,—	250,—		
	300,—		40		Subsydjum dla T-wa Gniazd Sierocych w War- szawie	200,—	200,—		
	200,—		41		Subsydjum Wojewódzkiej Komisji Opieki Spo- łecznej	5.000,—	5 000,—	53.950,—	
		VII			Rolnictwo i hodowla.				
			42		Na stypendja dla synów rolników kształcących się w niższych szkołach rolniczych	1.000,—	1.000,—		
					Do przeniesienia		1.000,—	888.699,76	

Komunalnego pow. Będzińskiego na 1926 rok.

Wydano w 1924 r.	Preliminow. na 1925 r.	Tytuł	Paragraf	Pozycja	T r e ś ć	Preliminow. na 1926 r.	Suma Paragrafu	Suma Tytułu	U W A G I
Złote i gr.	Złote i gr.					Złote i gr.	Złote i gr.	Złote i gr.	
					Z przeniesienia		1.000,—		
			43		Subsydja dla rolniczych zakładów naukowo-do- świadczalnych	1.000,—	1.000,—		
			44		Utrzymanie stacji ogierów w Koziegłowach	500,—	500,—		
			45		Na nagrody na wystawach — konkursach	500,—	500,—		
			46		OGÓLNA PROPAGANDA ROLNICZA:				
				a	utrzymanie referenta rolnego i 2 instruktorów	14.600,—			
				b	na oświatę rolniczą	1.750,—			
				c	na hodowlę (zakup 5-ciu reproduktorów)	3.000,—	19.350,—		
			47		Na subsydja zwrotne przy zakładaniu spółek wod- nych celem meljoracji gruntów i łąk	4.000,—	4.000,—		
			48		Na propagandę akcji scalania gruntów	1.000,—	1.000,—		
			49		Na subsydja przy zalesieniu nieużytków	1.000,—	1.000,—		
			50		Na założenie szkółki leśnej	1.000,—	1.000,—		
			51		Na popularne wydawnictwa rolnicze	1.000,—	1.000,—		
			52		Na akcję doświadczalno-rolniczą w powiecie	2.000,—	2.000,—		
			53		Na subsydja przy zakładaniu spółek pastwisko- wych celem racjonalnego zużytkowania wspól- nych pastwisk	4.000,—	4.000,—		
			54		Na pożyczki zwrotne dla Związków hodowlanych, Związków kontroli mleczności i spółdzielni mleczarskich	4.000,—	4.000,—		
			55		Na spółki zakupu maszyn rolniczych, tytułem po- życzki zwrotnej	1.500,—	1.500,—		
			56		Na urządzenie kursów perjodycznych społeczno- rolniczych	1.500,—	1.500,—		
					W e t e r y n a r j a:				
	9.600,43		57	a	wynagrodzenie personelu	2.584,24			
	4.644,64			b	ambulatorjum weterynaryjne w Siewierzu	7.208,62			
	4.644,64			c	ambulatorjum weterynaryjne i lecznica dla zwierząt w Żarkach	11.423,37	21.216,23		
			58		Na ewentualne pokrycie stał poniesionych przez rolników przy kastracji ogierów	5.000,—	5.000,—	69.566,23	
		VIII			Splata długów.				
	2.636,—		59		Zwrot pożyczki długoterminowej zaciągniętej w Mi- nisterjum Robót Publiczn. w r. 1923 na bu- dowę dróg	2.636,—	2.636,—		
			60		Na spłatę rat pożyczki długoterminowej	40.000,—	40.000,—		
			61		Procenty od zaciągniętych pożyczek	37.399,33	37.399,33	80.035,33	
		IX			R ó ż n e.				
	10.000,—		62		Wkład do Powiatowej Kasy Oszczędności na zwro- tne pożyczki dla pogorzalców i rolników dot- kniętych klęskami losowymi	10.000,—	10.000,—		
	10.000,—		63		Zapomogi dla gmin wiejskich w powiecie przewi- dziane w art. 34 ust. z dnia 11.VIII 1923 r.	10.000,—	10.000,—		
					Do przeniesienia		20.000,—	1.038.301,32	

Preliminarz budżetowy Powiatowego Związku

Wydano w 1924 r.	Preliminow. na 1925 r.	Tytuł	Paragraf	Pozycja	T r e ś ć	Preliminow. na 1926 r.	Suma Paragrafu	Suma Tytułu	U W A G I
Złote i gr.	Złote i gr.					Złote i gr.	Złote i gr.	Złote i gr.	
					Z przeniesienia		20.000,—	1.038.301,32	
	9.188,50		64		Skarbowi Państwa 2 proc. za ściąganie dodatków komunalnych	7.570,34	7.570,34		
			65		Składka do Rady Zjazdów Samorządu Ziemskiego	400,—	400,—		
			66		Udział członkowski dla Zrzeszenia Samorządu Ziemskiego	478,—	478,—		
225.14	500,—		67		Udział w utrzymaniu Sądu Okręgowego w Sosnowcu	1.000,—	1.000,—	29.448,34	
		X			Wydatki nieprzewidziane.				
43.447,28	26.558,—		68	a	Do dyspozycji Wydziału Powiatowego	3.957,—			
	5.000,—			b	Do dyspozycji Przewodniczącego Wydziału Powiatowego	3.000,—	6.957,—	6.957,—	
					Dział B. — Wydatki nadzwyczajne.				
		XI			Inwestycje i wydatki jednorazowe.				
200,—	30.000,—		69		Na budowę studni w powiecie	20.000,—	20.000,—		
13.460,—	45.000,—		70		Udział Sejmiku w budowie Tramwajów Elektrycznych w Zagłębiu Dąbrowskim	40.000,—	40.000,—		
400,—	10.000,—		71		Udział Sejmiku w budowie wodociągów w Zagłębiu Dąbrowskim	2.000,—	2.000,—		
4.750,—	4.750,—		72		Urządzenie ośrodków zdrowia	10.000,—	10.000,—		
			73		Udział w budowie Kolonji Dziecięcej w Busku	4.750,—	4.750,—		
			74		Udział Sejmiku w przebudowie szpitala dla chorych wenerycznych	5.000,—	5.000,—		
45.381,07	37.000,—		75		Budowa drogi Gołonóg — Ciagowice 2 klm.	63.000,—	63.000,—		
			76		Budowa drogi Dądrowa — Ożarówce (nadzór szarwark)	5.000,—	5.000,—		
	25.000,—		77		Budowa drogi Niegowa — Żarki	16.000,—	16.000,—		
19.911,03	65.300,—		78		Dokończenie budowy drogi Dandówka—Niemce—Granica	43.000,—	43.000,—		
			79		Ułożenie kostki w Myszkowie na drodze Siewierz — Myszków	25.000,—	25.000,—		
15 050,22	7.000,—		80		Dokończenie budowy łaźni w Niegowie	5.000,—	5.000,—		
			81		Maziowanie i środki ochronne od kurzu, oraz umacnianie jezdni smołowaniem wgłębnem	3.000,—	3.000,—		
			82		Ferma „Wojkowice-Kościełne“.				
				a	meljoracja łąk	5.000,—	5.000,—		
			83		Ferma w Koziegłowach.				
				a	remont budynków	9.000,—			
				b	zakup inwentarza żywego, martwego i t. p.	6.000,—	15.000,—		
			84		Budowa szkoły rolniczo - ogrodniczej żeńskiej w Koziegłowach	2.500,—	2.500,—		
					Do przeniesienia		264.250,—	1.074.706,66	

Komunalnego pow. Będzińskiego na 1926 rok.

[illegible]

ryczne zestawienie dochodów i wydatków według wyżej wymienionych rubryk, oraz sumaryczne porównanie według tychże rubryk dochodów z wydatkami.

Przy dochodach należy wykazać pozostałość gotówkową z roku sprawozdawczego na dzień zamknięcia okresu budżetowego, przelewaną na dochód roku bieżącego.

Różnica pomiędzy sumami dochodów i wydatków wykaże, czy Zw. Komunalny ma nadwyżkę, która powinna być przeniesiona na dochód budżetu roku bieżącego, czy też niedobór do pokrycia z wpływów roku bieżącego.

Sprawozdanie należy sporządzać w formie zeszytu wielkości arkusza papieru, pismem czytelnym w odstępach dwóch interlinji pomiędzy wierszami i z rubrykami zł. — gr.

Do sprawozdań dołączać należy odpis protokołu Komisji Rewizyjnej oraz odpis uchwały ciała uchwałodawczego o przyjęciu tego sprawozdania.

Uchwała winna zawierać i decyzję co do odpisania niepobranych dochodów i umorzeń nieściągal-

nych zaległości podatkowych, które każdorocznie przy sporządzaniu sprawozdania budżetowego winny być przez Zarząd Związku komunalnego obliczone i podane pod obrady ciała uchwałodawczego, celem ich umorzenia i skreślenia z ksiąg bierczych.

Do sprawozdań budżetowych należy dołączać bilanse przedsiębiorstw zarobkowych, prowadzonych przez Związek Komunalny.

Wojewoda: (—) *Manteuffel*.

WYDZIAŁ POWIATOWY

Sejmiku Będzińskiego

L. 9243/II.

Do

Wszystkich Urzędów Gminnych
i Magistratu niewydzielonego
miasta

Czeladzi.

Do ścisłego zastosowania się przy przedkładaniu Wydziałowi Powiatowemu sprawozdań z wykonania budżetów.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego

Starosta:

(—) *A. Trzeciński.*

OBWIESZCZENIE.

Urząd gminy Poręba niniejszym podaje do wiadomości publicznej, że w dniu 26 maja 1926 r. o godz. 12 w południe odbędzie się drogą przetargu ustnego (in plus) sprzedaż majątku ruchomego, zasekwestrowanego u T-wa Akcyjnego Poręba na pokrycie zaległych podatków skarbowych i komunalnych oraz składek Funduszu Bezrobocia i Zakładu Ubezpieczeń od wypadków we Lwowie.

Przedmioty zasekwestrowane ocenione do sprzedaży jak następuje:

1. 2 gatry 2-ch piętrowe	Zł. 17.600
2. 2 samochody osobowy № 1852 ciężarowy Nr. 1867 „	3.540
3. 2 kasy ogniotrwałe	2.900
4. 5 biurek w dobrym stanie	1.000
5. 10 sztuk krzeseł	60
6. 3 szafy biurowe	500
7. 2 maszyny do pisania z których 1 rosyjska . . .	600
8. 1 para koni wyjazdowych	500
9. 2 pary koni pociągowych	800

Rzeczy przeznaczone do licytacji można oglądać każdodziennie od godziny 9-tej do 12-tej w fabryce Towarzystwa Akcyjnego Poręba.

Stawający do przetargu winien złożyć uprzednio na ręce przeprowadzającego licytację $\frac{1}{10}$ część szacunku sprzedawanych przedmiotów w gotówce, która w razie nie utrzymania się licytanta przy przetargu będzie mu zwrócona po ukończeniu licytacji,

W razie nie dojścia do skutku licytacji z braku dostatecznej liczby licytantów takowa odbędzie się powtórnie w dniu 9 czerwca 1926 r. o godz. 12-tej w Porębie.

Poręba, dnia 5-go maja 1926 r.

Sekretarz **Małota**

Wójt gminy **A. Turek**

Dział nieurzędowy.

Informacje

w przedmianie nowych zarządzeń i ważniejszych spraw.

OPUSZCZENIE UCZELNI PRZEZ POBOROWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z ODROCCENIA.

W myśl § 366 ustęp I rozp. wyk. do ustawy wojskowej, władze szkolne są obowiązane do niezwłocznego zawiadomienia właściwej władzy administracyjnej I instancji o opuszczeniu zakładu naukowego przez poborowego, korzystającego z odroczenia służby wojskowej na zasadzie art. 57 ustawy wojskowej.

r. Przepis powyższy ma na celu powołanie do odbycia służby w wojsku stałem tych poborowych, którzy, po otrzymaniu w okresie poboru odroczenia służby wojskowej na podstawie art. 57 ustawy wojskowej, przestali do szkoły uczęszczać i tem samem utracili wymogi tego przepisu.

Małąc powyższe na względzie Min. Spraw Wewn. zarządziło, aby władze administracyjne I instancji po otrzymaniu wspomnianego wyżej zawiadomienia odcnośnej uczelni o przerwaniu studjów przez poborowych, korzystających z odroczenia służby wojskowej na podstawie art. 57 ustawy wojskowej, bezwłocześnie odbierały od nich karty odroczenia, zawiadamiając jednocześnie właściwą P. K. U., celem oznaczenia terminu wcielenia.

WYTYCZNE DLA GOSPODARKI ZWIĄZKÓW KOMUNALNYCH I INSTRUKCJE DLA WŁADZ NADZORCZYCH NAD TEMI ZWIĄZKAMI.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podjęło w roku ubiegłym akcję, mającą na celu wprowadzenie planowości do gospodarki związków komunalnych, opracowanie przez każdy związek komunalny programu swej działalności na najbliższe pięciolecie, oraz ujednolinitanie nadzoru nad związkami komunalnymi. Po rozpatrzeniu zebranego przez Ministerstwo materiału w postaci opinii interesowanych ministerstw, wniosków pp, wojewodów tudzież budżetów zw. kom., zatwierdzonych przez urzędy wojewódzkie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych postanowiło zwołać konferencję z udziałem przedstawicieli innych ministerstw oraz organizacji samorządowych, dla rozpatrzenia projektu instrukcji dla związków komunalnych i ich władz nadzorczych. Termin konferencji nie jest jeszcze ustalony.

WYMIAR I EGZEKUCJA PODATKU DOCHODOWEGO.

W związku ze zbliżającym się terminem podjęcia prac około wymiaru podatku dochodowego za rok 1926, Ministerstwo Skarbu wydało okólnik z dn. 14 kwietnia r. b. L. DPO 2231/II, w którym przypomina, że w myśl części pierwszej art. 66 ustawy o państwo-

wym podatku dochodowym (Dz. Ust. R. P. Nr. 58.1925, poz. 411), ostateczny termin doręczenia płatnikom nakazów płatniczych na podatek dochodowy przypada na dzień 1 października roku podatkowego.

Termin ten w bieżącym roku podatkowym, musi być bezwarunkowo dotrzymany i dlatego przewodniczący komisji szacunkowych i kierownicy oddziałów bilansowych izb skarbowych muszą dolożyć wszystkich starań celem jaknajszybszego zakończenia wstępnych czynności wymiarowych (zbieranie i uzupełnianie materiałow wymiarowych, rozsyłanie właściwym władzom wymiarowym wiadomości o źródłach dochodu płatników, zamieszkujących poza obszarem okręgu wymiarowego, kwestjonowanie zeznań i t. p.)

W miarę zbierania danych o dochodach płatników, mają być przygotowane wnioski wymiarowe i następnie poddawane partjami pod obrady komisji szacunkowych, choćby należało dla tego celu kilkakrotnie zwoływać członków komisji na posiedzenie.

Płatnikom, którym podatek wymierzono, mają być bezwłocześnie doręczone nakazy płatnicze. Równocześnie ma być kontynuowana egzekucja zaległego podatku dochodowego za lata poprzednie oraz po dniu 1 maja 1926 r. ma być wszczęta egzekucja zaliczki na podatek dochodowy za rok 1926 w wysokości połowy podatku, przypadającego od dochodu, wykazanego w zeznaniu, o ile chodzi o płatników, którzy złożyli zeznanie w terminie, względnie w wysokości połowy podatku dochodowego wymierzonego za rok 1925, o ile chodzi o płatników, którzy nie złożyli w terminie zeznania, a których dochód w roku 1925 przekroczył wedle posiadanych przez władze skarbowe wiadomości kwotę 1.500 zł.; przedtem jednak ci ostatni będą wezwani do uiszczenia zaliczki.

WYMIAR PODATKU OD NIERUCHOMOŚCI, ZAJMOWANYCH CZĘŚCIOWO PRZEZ WŁAŚCICIELI.

Celem jednolitego postępowania przy wymiarze podatku od nieruchomości, zajmowanych częściowo przez ich właścicieli, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 14 kwietnia r. b. L. DFO 747/IV wyjaśniło, że w wypadkach, gdy właściciel sam zajmuje część nieruchomości, przeznaczoną z reguły do wynajmu, a pozostała część wynajmuje, należy ustalić wartość czynszową, zajmowanego przez właściciela lokalu w myśl § 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 czerwca 1924 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 51, poz. 523) o ile nieruchomość lub zajmowana przez właściciela jej część nie jest wyłączona z pod przepisów ustawy o ochronie lokatorów (Dz. U. R. P. Nr. 89/1924, poz. 406). Natomiast nieruchomości, względnie budynki zajmowane przez ich właścicieli, które z natury rzeczy nie są przeznaczone do wynajmowania i nie mogą być uważane za dochodowe, mają być traktowane pod względem wymiaru podatku jako nie podlegające powołanej ustawie o ochronie lokatorów. Wartość czynszową od nieruchomości ustala się w myśl § 5 wyżej wspomnianego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, względnie § 6 tegoż rozporządzenia, przyczem należy mieć na uwadze wskazówki okólnika Min. Skarbu z dn. 21 grudnia 1925 r. L. DPO 2539/IV.

Jeżeliby jednak w takich budynkach była jakaś część wynajęta za czynszem, to takowa ma być odrębnie traktowana zgodnie z postanowieniem § 3 cytowanego już rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej.

Zobowiązanie, zaciągnięte w rublach poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, nie podlega przerachowaniu na podstawie rozporządzenia waloryzacyjnego z 14 maja 1924 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie w Wydziale Handlowym, rozpoznając powództwo z wekslu protestowanego, wystawionego w Kijowie w kwietniu 1914 r. w rublach, a płatnego w Warszawie, orzekł, że podstawą obrachunku między stronami winien być rubel złoty według jego bieżącej wartości rynkowej, gdyż w kwietniu 1914 r. nie było żadnej różnicy w wartości między rublem papierowym a złotym. Natomiast nie może znaleźć w danym razie zastosowania rozporządzenie waloryzacyjne Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 14 maja 1924 r., na którego podstawie przerachowuje się tylko te należności w rublach, które stały się płatne w markach polskich. Zobowiązanie rublowe, zaciągnięte poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej, jest zobowiązaniem, wyrażonym w obcej walucie, i jako takie przerachowaniu według zasad rozporządzenia z dn. 14 maja 1924 r. nie podlega.

Data otwarcia upadłości jest miarodajna do przerachowania wierzytelności zagranicznych na walutę krajową.

Powyższe orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Paryżu, jest wysoce aktualne i dla naszych stosunków. Chodzi o to, czy wierzytelności zagraniczne, przyjęte do pasywów masy upadłości, winny być przerachowane na walutę krajową według kursu dnia otwarcia upadłości, czy też dnia podziału funduszy masy. Jest rzeczą oczywistą, że ze względu na możliwość spadku kursu waluty krajowej, pytanie powyższe ma duże znaczenie praktyczne. Otóż sprawę tę rozstrzyga art. 448 (we Francji — 444) Kodeksu Handlowego, który głosi, że z chwilą ogłoszenia upadłości, wszystkie długie upadłego stają się wymagalne, a więc data otwarcia upadłości jest miarodajną do przerachowania wierzytelności zagranicznych. Ponadto odroczenie przerachowania do chwili podziału funduszy masy mogłoby uniemożliwić praktyczne przeprowadzenie postępowania upadłościowego.

WYDAWNICTWO

„Polska Oświata Pozaszkolna“

Świeżo ukazał się zeszyt 2-gi „Polskiej Oświaty Pozaszkolnej“, pisma poświęconego oświacie dorosłych. Treść zeszytu wypełniają aktualne i bardzo interesujące artykuły z dziedziny zagadnień społecznych i oświatowych, które stanowią podstawę praktycznej działalności pracowników społeczno-oświatowych.

Profesor Uniw. Stefana Batorego w Wilnie, Dr. Witold Staniewicz omawia oświatę pozaszkolną jako zagadnienie socjalne i w jej rozwoju upatruje warunków społecznej przebudowy Polski Współczesnej. Helena-Orsza-Radlińska porusza doniosłą sprawę po-

pularyzacji historii, znany szeroko w Polsce i doświadczony pracownik Y. M. C. A. p. Wiljam Rose, podaje przyczynki do filozofii pracy społecznej, podkreślając jej wielkie posłannictwo i apostołski charakter. Dr. Eustachy Nowacki omawia rolę oświaty pozaszkolnej w procesie rozwoju demokracji, wskazując na pilną potrzebę wychowania przodowników kulturalnych dla różnych środowisk społecznych. Klemens Frelek, podaje wskazówki dotyczące sposobów zakończenia zimowego sezonu pracy w ogniskach oświatowych. Głosy czytelników reprezentuje L. Ż. informujący o rozległości prac społeczno-oświatowych nauczycielstwa sandomierskiego.

Pozatem w działach informacyjnych znajdujemy bogaty materiał ilustrujący współczesne polskie i zagraniczne wysiłki oświatowe.

Zeszyt zamyka interesujący, jak zwykle, przegląd literatury i pism.

Ze względu na poruszone aktualne zagadnienia, czasopismo to zasługuje na szczególniejszą uwagę czynników zajmujących się pracami na niwie oświaty pozaszkolnej i powinno znaleźć się w każdym Urzędzie gminnym oraz w każdej instytucji kulturalno-oświatowej.

Zamawiać prenumeratę należy pod adresem: Warszawa Świętokrzyska 30 m. 11.

PORADNIK gospodarczo-ogrodniczy.

Rady i wskazówki dla rolników oparte na wynikach doświadczeń wykonanych przez zakład doświadczalno-rolniczy w Sielcu.

Zakład doświadczalny rolniczy w Sielcu pow. Siewierskiego, powołany został przed kilku laty przez miejscowe organizacje rolnicze w celu prowadzenia badań naukowych w zakresie potrzeb i kierunków pracy w rolnictwie.

Sielce ma znaczenie nie tylko dla powiatu, w którym znajduje się, lecz z rad jego i wskazówek, umie korzystać cała południowo-zachodnia część kraju. Znaczenie Sielca doskonale ocenił Wydział powiatowy Sejmiku Będzińskiego, uchwalając na ten cel subsydlum.

W dniu 24.III ukazał się pierwszy biuletyn Sielca, zawierający cenne wskazówki dla każdego rolnika, chcącego gospodarować bez ryzyka i postępować naprzód w organizacji gospodarstwa.

Biuletyn podaje wyniki doświadczeń z odmianami zbóż jarych, ziemniaków, oraz nawożenia nawozami sztucznymi, uprawy z czasu siewu na wiosnę.

Poniżej podajemy treść wspomnianego biuletynu.

Wybór odpowiedniej odmiany owsa, jęczmienia i ziemniaków do siewu.

Dobór odpowiednich odmian, uprawianych przez nas płodów, nawet bez stosowania innych nakładów, może już w znacznym stopniu przyczynić się do podniesienia plonów, i co za tem idzie rentowności naszego gospodarstwa. W handlu pojawiają się nowe odmiany wszystkich roślin uprawnych, gdyż tak krajowe jak i zagraniczne hodowle, pracujące nad uszlachetnieniem roślin, wytwarzają je. Wiele wśród nich pojawia się rzeczywiście cennych, wiele jednak, nie posiadających żadnej wartości, lub nie przystosowanych do naszych warunków gospodarczych, klimatu i gleby, te mimo, że gdzieindziej odznaczają się wielu cennymi zaletami, przeniesione do naszych gospodarstw, albo zawodzą, albo też w bardzo krótkim czasie wyrodnieją. Zakłady doświadczalne rolnicze prowadzą wciąż badania nad zachowaniem się różnych odmian i dziś już można wskazać odmiany odpowiednie dla rejonów danych zakładów.

Doświadczenia nad odmianami owsów prowadzone w Sielcu wykazały, że najodpowiedniejszą odmianą owsa dla naszych warunków, jest z pośród średnio wczesnych, owies żółty „Petkuski” Lochowa, a z późnych, owies „Teodozja” z Łęk. Owies Lochowa, w doświadczeniach w Sielcu, w ciągu lat czterech zajmował stale pierwsze, lub drugie miejsce pod względem wysokości plonu; w szczególnie niepomysłnym dla owsów rok 1924 (późny siew, rdza, mucha szwedzka), wydał jeszcze 14, 86 q — z 1 ha; podczas gdy inne, szczególnie szwedzkie i angielskie owsy całkowicie zawiodły, (plon od 5—10 q z 1 ha). Ziarno posiada dość drobne o cienkie łusce.

Owies Teodozja, pochodzenia krajowego, późny, w r. 1924, stanął na 1 miejscu, przewyższając Petkuski o 50 kg. na ha.

Z odmian jęczmion, w doświadczeniach w Sielcu od 2 lat na pierwszym miejscu stanął, jęczmień t. z. Kazimierski, prowadzony przez spółkę hodowlaną „Selecta” w Kazimierzy W-kiej; oraz jęczmień Kutnowski, obie bardzo cenne odmiany browarne.

Co do ziemniaków. to z pomiędzy odmian jadalnych, jako również odmianę handlową, polecić można odmianę „Hindenburg” Kameckiego; odznacza się ona bardzo wielką plennością, wyborowym smakiem i odpornością na choroby.

Z odmian fabrycznych, dla gorzelni, lub krochmalni, najlepszą okazała się odmiana Woltman, produkcji A. Janasza z Dańkowa, oraz nowa jej rasa, wytworzona przez Ś. p. Kalasińskiego w Opatowcu w ziemi Płockiej.

N A W O Ż E N I E.

Dotychczasowe doświadczenia, prowadzone tak przez dawny Zakład Doświadczalny w Kazimierzy W-kiej jak i obecnie w Sielcu, dowodzą, że gleby nasze wymagają przede wszystkim nawożenia fosforowego szczególnie pod buraki cukrowe i oziminy. Bez dodatku nawozu fosforowego, w doświadczeniach r. 1925, nawozy potasowe i azotowe, prawie całkiem

nie działały. W gospodarstwach włościańskich, wobec silnego nawożenia obornikiem, nawozy azotowe nawet w niektórych wypadkach obniżyły plon zbóż. Buraki cukrowe opłacają najlepiej mineralne nawożenia, tak fosforowe jak i azotowe.

Z nawozów azotowych, wobec wysokich cen saletry chilijskiej, polecić należy nawozy azotowe chorzowskie, w których azot jest tańszy, a ponadto jako wyrabiane w kraju, niewymagają wysyłania złotych za granicę.

Fabryka w Chorzowie oprócz azotniaku pylistego wyrabia obecnie także azotniak „granulowany” w postaci grudek wielkości, od ziarna prosa do ziarna grochu. Jest on daleko wygodniejszy w użyciu niż pylisty, gdyż nie rozkurza się, i nie zatrzymuje na liściach roślin; może być stosowany nawet do pogłównego nawożenia, gdyż działa niewiele słabiej od saletry.

Całkowicie saletrę chilijską zastąpić może chorzowska saletra amonowa, zawierająca do 35% azotu (Chilijska zawiera od 14—15.5% azotu) tak, że nawet mimo stosunkowo wysokiej ceny, azot w saletrze amonowej wypada taniej.

Wygodnym w użyciu jest również chorzowski siarkan amonowy, szczególnie na wyższych miejscach. Jako nawóz wolno rozkładający się, działa on wolniej niż saletra, podobnie jak azotniak. Zawiera około 20% azotu. Nadaje się pod ziemniaki i buraki. Tak azotniak, jak siarkan amonowy najlepiej rozsiać na 8-10 dni przed siewem.

Potasowe nawozy na naszych glebach działają na ogół słabiej, stosowanie ich wskazane, jest pod buraki i ziemniaki, oraz na łąki.

Pewnych skutecznych rad, dotyczących się nawożenia, doboru nawozów i wielkości, opłacalnych dawek, pod różne plody, nie można dać bez przeprowadzenia doświadczeń na miejscu, któreby potrzeby nawozowe gleby danego gospodarstwa wyjaśniły. Dlatego też Zakład Doświadczalny w Sielcu będzie w r. b. podobnie jak i w poprzednich, przeprowadzać doświadczenia w gospodarstwach, tak większych jak i mniejszych, i odpowiednio do ich wyników może udzielać rad i wskazówek.

C. Zagadnienia dotyczące się uprawy

Siew zbóż jarych: Owsy siał należy możliwie, wcześniej, późniejszy siew bowiem ulega często uszkodzeniom przez letnie pokolenie muchy szwedzkiej (Oscinis Frit), która w połowie czerwca składa jaja w kłoski owsa, a larwy wylęgające się z nich żerują w ziarnie, które niszczą. W r. 1924, owsy w znacznej części temu właśnie szkodnikowi uległy. Wysiew owsa 180—210 kg. na 1 ha.

Jęczmień siał można nieco później, gdyż na opóźnienie siewu jest daleko mniej czuły, a wymaga dość silnie ogrzanej roli, zbytnie jednak opóźnienie jest szkodliwe, gdyż jęczmień ulega niezmiarcie.

Doświadczenia nasze również wykazały, że buraki cukrowe, tem większy urodzaj wydają im wcześniej siane, gdyż przez to przedłuża się ich okres wegetacji. Siew ich tem bardziej można bez obawy przyspieszyć, że burak należy do roślin dobrze przenoszących wiosenne przymrozki. Co do gęstości sie-

wu, to przy płaskiej uprawie, najlepsze wyniki dała odległość rzędów 40-42 cm., a 15-20 burak od buraka. Przy siewie buraków pamiętać należy o tem, że one nieznoszą zbyt głębokiego przykrycia i zaskorupienia roli. Rola przed siewem buraków winna być dobrze uwałowana, aby redliczki siewnika nie mogły się zanadto zagłębić. Po siewie, o ile nie używa się specjalnych kółek przyciskowych, należy siew zawałować ciężkim wałem, najlepiej w poprzek siewu, aby ewentualnie nie przykryte nasiona zakryć ziemią, lub wcisnąć do ziemi. Po wejściu buraków, o ile tylko rzędy staną się widoczne należy rozpocząć motyczenie buraków, dla zniszczenia skorupy i chwastów. O ile rola jest czysta, (bez perzu) można tę robotę z dobrym skutkiem wykonać ręcznym, lub konnym opielaczem, np. t. z. „oszczędnością”. Skoro ponad liścieniami zaczną się ukazywać liście właściwe należy rozpocząć przerywanie buraków. Liczne doświadczenia wykazały, że opóźnienie przerywki odbija się w wysokim stopniu ujemnie na plonie. Opóźnienie tej czynności o 3-4 tygodni (aż wyrosnie 3 i 4 para liści), może obniżyć urodzaj o 30—40%.

Wałowanie buraków po przerwaniu podnosi plon o 20-30% na 1 ha.

Ziemniaki można sadzić później, do pierwszej połowy maja, najlepiej pod znacznik lub pod motyczkę, odległość redlin 60 cm. krzaków 40 - 50 cm. Sadzić należy o ile można całe średniej wielkości. Jeżeli jednak, ze względu na brak nasienia, będziemy zmuszeni krajać, to należy czynić to wzdłuż kłębów, a po pokrajaniu należy je cienko rozestąć, w zacienionym miejscu, w stodole lub w piwnicy, i tak je przechować do 7 dni, by rany po krajaniu mogły się zabiżnić, i wytworzyć nową skórę. Sadzenie bezpośrednio po krajaniu jest bardzo niebezpieczne, i może urodzaj obniżyć do $\frac{1}{4}$, gdyż kłęby niezabezpieczone, bardzo łatwo ulegają wszelkim chorobom i wiele z nich gnije całkowicie, nie wydając pęców. Wyraźnie wykazało to doświadczenie, nad krajaniem ziemniaków, wykonane w r. 1925 w Sielcu.

Wobec tego, że jako skutek wojennego i powojennego zaniedbania uprawy roli, pojawił się u nas cały szereg chorób i szkodników roślin uprawnych, Zakład Doświadczalny w Sielcu, chcąc i w tym względzie przyjść rolnikom z pomocą, nawiązał bliższy kontakt z pracownikami ochrony roślin w kraju, i prosi o nadsyłanie bądź chorych i uszkodzonych roślin, bądź samych szkodników, dla oznaczenia ich i zastanowienia się, łącznie ze specjalistami nad sposobami ich zwalczania.

Dr. Benjamin Cybulski.

Sielce, dnia 1. III. 1926 roku.

Sprawozdanie

z działalności Instruktorjatu rolnego.

Zebranie organizacyjne spółki wodnej w Mrzygłodzie.

W dniu 20 ub. m. odbyło się w Mrzygłodzie z inicjatywy tamtejszego obywatela p. Marszałka i p.

Muchy Jana, zebranie organizacyjne rolników, celem zawiązania Spółki wodnej, mającej na celu uregulowanie rzeki Warty i osuszenie łąk nadrzecznych.

Na zebranie przybyło około 70 gospodarzy zainteresowanych.

Jak zwykle bywa u nas do pracy dla ogólnego dobra i poprawy warunków jest tylko garstka ludzi dobrej woli i ludzi rozumiejących znaczenie pracy zbiorowej i jednolitej organizacji.

Ogół zwykle w kwestjach najbardziej żywotnych jest bierny i niechętny do jakichkolwiek projektów nowych i wymagających myślenia, pracy, cierpliwości i pewnych ofiar dla dobra sprawy.

Ztąd też praca, która w tych warunkach jest podejmowana, napotyka na wiele trudności nie tylko technicznych, lecz zwalczać musi jednocześnie wrogię wprost zachowanie się i dziką niechęć biernego ogółu i w rezultacie zniechęca i męczy tych, którzy zainicjowali rzecz z natury celową i pożyteczną. Sprawa w tym wypadku tępo posuwa się naprzód i kwalifikuje w oczach ogółu tych, którzy celową inicjatywę podjęli, lecz wykonać jej nie byli w stanie.

Okoliczności te towarzyszą prawie każdej pracy i inicjatywie w dziedzinie podniesienia ogólnego dobrobytu obywateli.

Okoliczności te niestety napotyka się również i w Mrzygłodzie, jakkolwiek nie dotyczą samych Mrzygłódzian, gdyż ci są naogół uspołecznieni i chętni do zainicjowanej akcji.

Uwaga dotyczy bardziej gospodarzy sąsiednich wsi, którzy na zebranie nie przybyli i do akcji odnoszą się biernie.

Rezultat z tego niestety być musi taki, że robota, która mogłaby być wykonaną jednym zachodem i znacznie tańszym kosztem, wykonaną będzie częściowo ze zmarnowaniem czasu i większym kosztem.

Na zebraniu przystąpienie do spółki zadeklarowało około 30 gospodarzy przeważnie z Mrzygłodu, wybrani zostali pełnomocnicy do sformowania listy zainteresowanych, wystąpienia o pożyczkę do Sejmiaku na plany, oraz inkasowanie udziałów na wydatki związane z wykonaniem pomiarów i t. p.

Mamy nadzieję, że zaprojektowana akcja, jakkolwiek na wstępie zwalczać już musi szereg trudności tembardziej zahartuje inicjatorów którzy dla utrzymania swych ambicji społecznych, sprawy nie wypuszczą z rąk i z uporem doprowadzą ją do wykonania.

REFERAT

o budowie wzorowej nowoczesnej rzeźni, wygłoszony przez lekarza Medycyny Weterynaryjnej Eugenjusza Schönborna.

(Dalszy ciąg)

A zatem pod względem zawartości różnorodnych części składowych, szczególniej substancji organicznych i azotowych, odpływy rzeźniane o wiele przewyższają wszelkie inne koncentrujące się w miastach odpływy i nieczystości. Jeżeli przyjmiemy pod uwagę, iż w odpływach rzeźnianych oprócz olbrzymiej, tak

przeważającej w porównaniu z innymi odpływami, ilości substancji organicznych tak w stanie zawieszonym jak również rozpuszczonym znajduje się znaczna ilość bakterji, oraz zarodków różnorodnych pasorzytów, to stanie się zupełnie zrozumiałem grożące z tej strony niebezpieczeństwo. Z tego też powodu płynne ścieczyny rzeźniane słusznie są zaliczane do najwięcej niebezpiecznych ze wszystkich, podlegających gniciu ścieczyn płynnych. W ściekach rzeźnianych zawsze w większej lub mniejszej ilości spotykamy żywe jaja i zarodki solitera, tasiemca przewierconego, motylicy, glist i t. d.

Dostając się do naturalnych zbiorników wody jako to: rzek, jezior, strumieni, stawów, część tych zarodków ginie w wodzie, część zaś bywa przenoszona na dalekie przestrzenie i wyrzucana na brzegi oraz przylegające do nich pastwiska i łąki, co może spowodować zarażenie całych stad bydła i owiec, oraz przedstawia również pewne niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzi. Dostając się do ścieków rzeźnianych, drobnoustroje chorobotwórcze przedstawiają mniejsze niebezpieczeństwo od żywych zarodków, oraz jaj pasorzytów zwierzęcych albowiem woda niezawsze stanowi odpowiednie podłoże dla rozwoju drobnoustrojów z działu bakterji, w dodatku zaś bakterje chorobotwórcze często giną w walce o byt z bakterjami gnilnymi. W danym wypadku najniebezpieczniej jest węglik to jest karbunkuł, bakterje jego bowiem oraz ich zarodniki, to jest spory, przez długi szereg miesięcy mogą zachować w wodzie swą żywotność, z którego to powodu nieraz już występowały epizooty karbunkułowe z przyczyny wody zakażonej przez *bacillus anthracis*. Chociaż zabijanie w rzeźniach chorych na karbunkuł zwierząt może się zdarzyć tylko wyjątkowo, jednakże nie należy zupełnie wykluczać możliwości podobnych wypadków. Bakterje gruźlicy, nosaczyny, oraz grzybki ropne także zachowują w wodzie swą żywotność, zatem niepodobna wykluczać możliwości zakażenia przez te bakterje odpływów rzeźnianych. To też największe jest niebezpieczeństwo w rzeźniach, nieposiadających osobnych oddziałów przystosowanych odpowiednio do zabijania zwierząt o choroby zakaźne podejrzanych. Z powodu wymienionych przyczyn niebezpieczeństwo odpływów rzeźnianych pod względem zdrowotnym jest tak wielkie, że wszyscy zajmujący się tą sprawą higieniści przyszli jednoznacznie do przekonania o konieczności odkażania tych odpływów przed odprowadzeniem ich do naturalnych zbiorników wody, to jest do rzek, jezior, strumieni i t. d. ponieważ co najmniej mamy prawo żądać, aby woda w rzekach i naturalnych wodozbiornach była pozbawiona trujących oraz szkodliwych dla zdrowia substancji.

Przystępując do rozpatrzenia sposobów oczyszczania odpływów rzeźnianych, zastanowimy się z braku czasu tylko nad kilkoma sposobami, które obecnie w rzeźniach mają zastosowanie.

Pierwszy sposób to sposób naturalny, przy którym oczyszczanie odpływów rzeźnianych pozostawia się siłom przyrody, które polegają na tem, że nieczystości częściowo wsiąkają w ziemię, otaczającą daną rzeźnię, częściowo zaś wyparowują i wysychają lub ściekają swobodnie w kierunku naturalnej pochyłości gruntu do kanałów miejskich i naturalnych zbiorników

wody. Zjawisko takie daje się zauważyć tylko w miejscowościach, stosunkowo niedawno podlegających wpływowi kultury nowoczesnej, albowiem obecnie coraz więcej trafia do świadomości ogółu przekonanie o poważnem niebezpieczeństwie, jakim zagrażają zdrowiu mieszkańców rzeźnie, w których nie zwrócono należytej uwagi na mniej lub więcej prawidłowe odprowadzanie i oczyszczanie ścieków. Ponieważ poglądy z dziedziny higieny społecznej, a w tem także na zdrowotne znaczenie ścieków rzeźnianych, ulegały stopniowej zmianie i nad sprawą tą dokładniej zastawiać się poczęto dopiero w ciągu ostatnich dziesiątek lat, przeto nic dziwnego, że w rzeźniach pobudowanych w rozmaitym czasie i przy różnorodnych warunkach, usuwanie odpływów rzeźnianych jest rozmaite.

Gdy zaczęto jednak zwracać uwagę na niebezpieczeństwo, jakie pod względem zdrowotnym przedstawiają odpływy rzeźniane, zatrzymano się na najprostszym naturalnym i niewymagającym żadnych specjalnych urządzeń sposobie, to jest na odprowadzaniu odpływów rzeźnianych do naturalnych zbiorników wody to jest do mórz, rzek, strumieni, jezior i t. d. Odprowadzanie jednak ścieczyn rzeźnianych do rzek i strumieni, wprost bez żadnego uprzedniego procesu unieszkodliwienia ścieczyn, jest stanowczo szkodliwe, z powodu wyżej wskazanych właściwości tych ścieczyn i przy nowoczesnych rzeźniach jest nie do pomyślenia. Wspomniałem tu tylko mimochodem o tym systemie jako archaicznym zabytku, który aczkolwiek jeszcze w wielu miastach mniejszych jest używany, najwyższy jest jednak czas by był złożony do akt.

Drugi system to system budowania rezerwoarów czyli zbiorników.

Z biegiem bowiem czasu w miejscowościach, gdzie z powodu braku wodozbiornów naturalnych nie można było z nich korzystać dla odprowadzania ścieków rzeźnianych, zaczęto przy rzeźniach budować specjalne rezerwoary przeznaczone dla zbierania ścieczyn rzeźnianych. Zapoczątkowanie tego systemu musimy uznać jako zwrot na drodze postępu ku ulepszeniu w rzeźniach warunków sanitarnych. Przeznaczone dla ścieczyn zbiorniki są zazwyczaj murywane i urządzone w ten sposób, aby ścieczyny nie mogły przesączać się do ziemi przez ściany rezerwoaru. Zawartość zbiorników, w miarę ich napełnienia powinna być usuwana i wywożona w kotłach na pola lub w miejsca przeznaczone do wywożenia odpadków. Przy zachowaniu tych warunków znajdujące się przy rzeźniach zbiorniki nie przedstawiają bezpośrednio niebezpieczeństwa dla sanitarnego stanu sąsiednich i okolicznych miejscowości. Przy stosownem utrzymaniu zbiorników, odpowiednim w swoim czasie remoncie i oczyszczaniu, system ten jest względnie zadowalniającym, ponieważ nie bacząc na gromadzenie się w jednym miejscu wielkiej ilości ścieczyn podlegających łatwemu rozkładowi, niczem nie zdradzają one swej obecności i przy odpowiedniem dopasowaniu pokryw na zbiorniku nie dają się na podwórzu rzeźni oraz w pobliżu rezerwoaru wyczuwać jako niepożądane zapachy. Ma się rozumieć, iż przy niedbałem utrzymaniu oraz nieakuratnem oczyszczaniu zbiorni-

ków, gdy przepelniające zbiornik ścieczyny wylewają się na zewnątrz tworząc cuchnące kałuże, sanitarne znaczenie zbiorników sprowadza się do zera. Jak pokazało doświadczenie w licznych rzeźniach, opisany system zbiorników można uznać za wystarczający tylko dla małych miasteczek i rzeźni wiejskich, ze względu na prostotę konstrukcji, taniść urządzenia i względnie, ale to tylko względnie, zadawalniające wyniki pod względem sanitarnym. Niestety jednak tak ważne pod względem zdrowotnym oczyszczanie we właściwym czasie zbiorników przedstawia nieraz poważne trudności, wymaga to bowiem znacznego nakładu, stanowiącego poważną rubrykę w budżecie wydatków na eksploatację rzeźni. Szczególnie daje się to odczuwać w tych miejscowościach gdzie drogą jest wszelka robocizna. Ze względu na obecność w odpływach rzeźnianych skrzepłej w dużych kawałach krwi, obrzynków różnych tkanek, kału i t. d. nie może być stosowaniem pompowanie tych ścieczyn za pomocą specjalnych tłoków, cała zaś procedura oczyszczania odbywa się przy zastosowaniu pracy rąk ludzkich, a mianowicie nagromadzone nieczystości przy pomocy specjalnych czerpaków przelewają się do hermetycznych beczek i wywożą na pola w miejsca odpowiednie.

Dla zupełnego oczyszczenia zbiornika z osiadłego na dnie szlamu i kału wymagana jest także dosyć uciążliwa praca, przy której robotnicy muszą schodzić na dno rezerwoaru. Chociaż ścieki rzeźniane zawierają dość znaczny procent organicznych substancji azotowych, to jednak ponieważ odsetek ten jest bardzo nieznaczny w porównaniu z olbrzymią ilością wody, przeto znaczenie ścieczyn rzeźnianych jako mierzwy nie jest wielkie i z tego powodu nie cieszą się one znacznym popytem pomiędzy rolnikami. Często się zdarza, że o ile z pośród okolicznych rolników jest bardzo dużo amatorów na stały nawóz, którym jest treść żołądków zwierząt, o tyle niema amatorów na podjęcie się oczyszczania zbiorników rzeźnianych ze ścieczyn i zachodzi konieczność oczyszczania ich przy pomocy ludzi zajętych, co nieraz pociąga za sobą znaczne koszty. Modyfikuje się to jednak do warunków miejscowych i trudno tu wyprowadzić wniosek ogólny. Z tego cośmy powiedzieli wynika, że urządzenie przy rzeźniach zbiorników rezerwoarów do odpływu ścieczyn rzeźnianych niezawsze zupełnie zadawalniająco rozwiązuje kwestję usuwania tych ścieczyn, ponieważ wypada się liczyć z temi trudnościami jakie możemy napotkać. Pozostaje to zawsze w ścisłej zależności od warunków miejscowych, przeto te zawsze przy budowie danej rzeźni zbadać należy. System ten jednak nadaje się li tylko w rzeźniach wioskowych i małych miasteczkach i dla Radomia jest on nieodpowiedni.

Przejdziemy więc do innego sposobu oczyszczania ścieków rzeźnianych, to jest sposobu mechaniczno-chemicznego, który sprowadza się właściwie do dwóch momentów: 1) do klarowania i oczyszczania ścieczyn za pomocą mechanicznego osadzania i przesączania i 2) do następnego klarowania i odkażania ścieczyn za pomocą chemicznych odczynników.

Podług każdego, z wielu zaleconych sposobów, konieczne jest przede wszystkim usunięcie większych cząstek pływających w wodach rzeźnianych jako to: obrzynków mięsa, tłuszczu, sierści, ścieczyny i t. d. ku czemu powinny być zastosowane odpowiednie środki już w pawilonach rzeźni, w kioskach i innych oddziałach przed odpływem ścieczyn do kanałów. W tym celu znajdujące się w pawilonach rzeźni i kioskach otwory kanałowe zakrywa się za pomocą specjalnych żelaznych krat lub urządzeń się tu odpowiednie kratkowe studzienki i skrzynki, w których zatrzymane zostają największe stałe części.

c. d. n.

D R U K A R N I A

i I N T R O L I G A T O R N I A

POWIATOW. ZWIĄZKU KOMUNALNEGO
☐ ☐ powiatu Będzińskiego ☐ ☐
 B ę d z i n ☐ ☐ Sączewska Nr. 12.

☐ ☐ WYKONYWUJE: ☐ ☐
 Blankiety firmowe ☐ Rachunki
 Koperty ☐ Karty pocztowe i fir-
 mowe ☐ Księgi handlowe ☐ For-
 mularze ☐ Rejestry ☐ Cenniki
 Kwitarzuszki ☐ Kalendarze ☐ Wy-
 dawnictwa ☐ Czasopisma perjo-
 dyczne i codzienne oraz wszel-
 kie roboty wchodzące w zakres
 drukarstwa i introligatorstwa.

Wykonanie gustowne. ☐ Ceny niskie.

Biuro drukarni mieści się w Ka-
 sie Komunalnej w Będzinie przy
☐ ul. Sączewskiej Nr. 12. ☐

☐ ☐ ☐ ☐ ☐ Telefon 4-25. ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

